

एतदेवाह सत्त्वेष्विति यथादर्पणेषुमुखं प्रविश्य स्वहृत्पस्य अगमकमपि गमकं भवति एवं सत्त्वेषु बुद्धि सत्त्वेषु चित्प्रतिबिम्बरूपेणाविश्य लिङ्ग निरुपाधि चैतन्यस्य ज्ञापिका भवति जीवस्यैवानुपाधिकं रूपं ब्रह्मेत्यर्थः
अतएव ध्रुवं उपाधिधर्मास्पर्शिनं ॥ ४९ ॥ भूतानामिति चित्ताद्याकारपरिणतपञ्चमहाभूतसंबन्धिनं विपर्यासं सच्चिदानंदानंतविपरीतं अनृतजडदुःखपरिच्छन्नाख्यं दुर्भगत्वं भगवानपि अविद्यया आत्मनि मन्यते
न ह्येतावदविद्या प्रकाशितं दुःखित्वादिरूपं आत्मनो गम्यं नित्यज्ञातत्वात्तस्य किंतु यस्मात्प्रतीतिरूपं तत्पुनरन्यो ब्रह्मा रूद्रो विष्णुर्वानप्रभवेत्तदेवात्मनो रूपं अतएव चानन्याधिपतिरिति न्यायात् ॥ ५० ॥ गतिमिति
अगत्वा अप्राप्य नित्यप्राप्तत्वादिति भावः अहेयत्वमविकारित्वं चोत्तरार्थार्थः ॥ ५१ ॥ इंद्रियाणीति चित्तवृत्तिमात्रोपलक्षणं पञ्चधा पञ्चभिः प्रमाणविपर्ययविकल्पनिद्रासृत्याख्यैः प्रकारैः एनं इंद्रियागम्यं

सत्त्वेषु लिङ्गमाविश्य नि लिङ्गमपि तत्स्वयं ॥ मन्यते ध्रुवमेवैनं ये जनास्तत्त्वदर्शिनः ॥ ४९ ॥ भूतानां तु विपर्यासं कुरुते भगवानिति ॥ न ह्येतावद्ब्रह्मेत्यनयस्मात्प्र
भवेत्पुनः ॥ ५० ॥ गतिं हि सर्वभूतानामगत्वा क्व गमिष्यति ॥ यो धावतान हातव्यस्तिष्ठन्नपि न हीयते ॥ ५१ ॥ तमिन्द्रियाणि सर्वाणि नानुपश्यंति पञ्चधा ॥ आहु
श्चैनं केचिदग्निं केचिदाहुः प्रजापतिं ॥ ५२ ॥ ऋतून् मासार्थमासांश्च दिवसांश्च क्षणांस्तथा ॥ पूर्वाह्णमपराह्णं च मध्याह्नमपि चापरे ॥ ५३ ॥ मुहूर्तमपि चैवाहुरेकं
संतमने कथा ॥ तं कालमिति जानीहि यस्य सर्वमिदं वशे ॥ ५४ ॥ बहूनींद्रसहस्राणि समतीतानि वासव ॥ बलवीर्योपपन्नानि यथैव त्वं शचीपते ॥ ५५ ॥ त्वाम
प्यतिबलं शक्रदेवराजं बल्लोकटं ॥ प्राप्ते काले महावीर्यः कालः संशमयिष्यति ॥ ५६ ॥ यद्ददं सर्वमादत्ते तस्माच्छुक्रस्थिरो भव ॥ मया त्वया च पूर्वैश्च न स शक्यो
तिवर्तितुं ॥ ५७ ॥ यामेतां प्राप्य जानीषे राज्ञ्यश्रियमनुत्तमां ॥ स्थिता मयीति तन्मिथ्या नैषात्येकत्र तिष्ठति ॥ ५८ ॥ स्थिता हींद्रसहस्रेषु त्वद्विशिष्टतमेष्वियं ॥ मां
च लोलापरित्यज्य त्वामगाद्विबुधाधिप ॥ ५९ ॥ मैवं शक्रपुनः कार्षीः शांतो भवितुमर्हसि ॥ त्वामप्येवं विधं ज्ञात्वा क्षिप्रमन्यंगमिष्यति ॥ ६० ॥ इति श्रीमहा
भारतेशांति० मोक्ष० बलिवासवसंवादे चतुर्विंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२४ ॥ ॥ ६३ ॥ ॥ ६३ ॥ ॥ ६३ ॥

केचिदौपनिषदाः अग्निं अयमग्निर्बैश्वानरो यो यमंतः पुरुषे अहं वैश्वानरो भूत्वेत्यादि श्रुतिस्मृतिप्रसिद्धं जाठरे आरोप्योपास्यं आहुः अपरे कर्मपरायणाः प्रजापतिं संवत्सरः प्रजापतिरिति श्रुतं कालाभिमानिनं सूत्रा
त्मानं सर्वकर्मसंतर्पणीयं प्रतिनियतकालसर्वफलप्रदातारं ऋतुमासाद्यभिमानिदेवतात्मानमाहुः एकं संतं अनेकधा आहुः तथा च श्रुतिः सुपर्णं विप्राः कबयो वचो भिरेकं संतं बहुधा कल्पयंतीत्याद्यातद्यदि दमादुरमुं य
जामुं यजेत्येतस्यैव सावित्रिरित्याद्याच श्लोकत्रयं ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ इति शांति० मो० नै० भा० चतुर्विंशत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २२४ ॥